

Microscopisch op bittervoorn

Hugo Oppelaar (51) is al sinds de basisschool gefascineerd door de bittervoorn. Tegenwoordig vist hij gericht op dit prachtige visje met microscopisch materiaal, geheel in de Japanse 'Tanago'-stijl. Op een koude, zonovergoten voorjaarsochtend zochten we Hugo op voor een demonstratie in de polders rond Oudewater.

TEKST: BARD BORGER > FOTOGRAFIE: SANDER BOER

“Niet te geloven, ik zie ze niet”, zegt Hugo bezorgd bij de inspectie van zijn stekje. Zojuist zijn we parallel aan een smalle boerensloot honderden meters de weilanden ingereden, stapvoets en behoedzaam over een onverharde weg. Het oer-Hollandse polderlandschap baadt in het felle zonlicht, maar de ijzige noordwestenwind tempert het voorjaarsgevoel flink. Aan de horizon in de verte schuiven auto's als stipjes voorbij. Hugo geniet van het weidse uitzicht, snuift de frisse lucht op en laat zijn zorgen varen. “Ach ja, we gaan het gewoon proberen. Als ze er inderdaad niet zitten, merken we het snel genoeg.”

BIJ DE TANAGO-VISSERIJ ZIJN DE KLEURRIJKE EN FRAAI BESCHILDERDE BALSAHOUTEN DOBBERS ZO GROOT ALS EEN PINDA

BAMBOESPRIETJE

Met slechts een houten viskistje ter grootte van een broodtrommel, een minuscuul foedraaltje en een simpel zitkussen loopt Hugo naar de sloot. “Dit is echt alles hoor, kom maar mee”, grijnst hij bij het zien van onze verbaasde blikken. Aan de waterkant komen uit het foedraaltje zes ultradunne hengeldeeltes die samen nauwelijks een meter

lang zijn. Het goudkleurige ‘bamboesprietje’ fonkelt in de zon. Daarop monteert Hugo een ragfijn tuigje met op de hoofdlijn (10/00 nylon) een kleurrijk, balsahouten dobbertje ter grootte van een pinda. Onder een connector komt een flinterdun onderlijntje van tien centimeter lengte met daaraan een haakje maat 26. Op het haakpuntje gaat met behulp van een deegspuit een

nauwelijks zichtbaar, lichtgeel plukje deeg – een mengsel van meel, eierdooier en een snufje vanille. Hugo tuurt goedkeurend door zijn leesbril. “Zo, we kunnen van start.”

AQUARIUMVISSERIJ

Als het dobbertje na een seconde of vijf nog steeds roerloos in het water staat, keren Hugo's zorgen al terug. Met name de wind en het daardoor troebele water zinnen hem niet. “Voor deze visserij is warmer, windstil weer met volop zon en kraakhelder water ideaal. Dan kun je haast alles zien en is het alsof je in een aquarium vist. Als je dan ook nog een school bittervoorns op je stek hebt – die uit wel honderden visjes kan bestaan – lijkt het door de oplichtende flanken soms net of de bodem bezaaid is met munten. Dat is een betoverend gezicht.” Na een

pendelworpje iets meer naar links schiet het scherp afgestelde dobbertje ineens wél onder. Hugo tikt direct raak en de eerste bittervoorn is binnen. Het wonderschone vrouwtje – herkenbaar aan de hoge bouw en een dunne, centimeters lange legbuis – krijgt in het witte emmertje al snel gezelschap van drie soortgenoten en twee miniblankvoorn-tjes. Hugo's dobber staat nauwelijks meer stil, maar door de voorzichtige aanbeten tikt hij ook vaak mis.

STEKKEN ZOEKEN

De vraag rijst hoe Hugo zijn bittervoornstekken uitkiest en waarom hij de visjes alleen in bepaalde sloten vangt. De aanwezigheid van zoetwatermosselen is daarvoor een bepalende factor, legt hij uit. “In helder water kun je die met het blote oog op de bodem zien liggen.

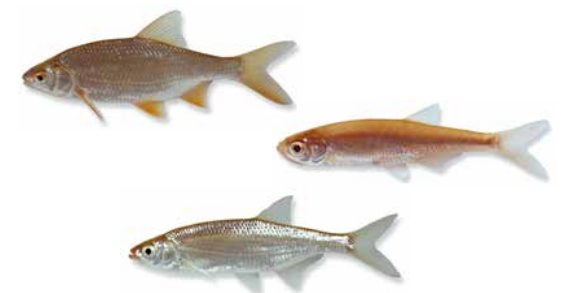
In de schelpen van de mossels zetten vrouwelijke bittervoorns via de legbuis in het voorjaar hun kuit af. Daar zijn de visseneitjes verzekerd van zuurstofrijk water en blijven ze beschermd tegen kuitrovers zoals zonnebaars.” Ook helder en plantenrijk water met een klein beetje stroming zijn kenmerkend voor bittervoornstekken. “Overhangende oeverplanten zijn tevens welkom, want daaronder vindt het visje beschutting zodat je pal onder het kantje kunt vissen.” Meerdere poldersloten rondom Hugo's woonplaats voldoen aan deze eigenschappen. Of er ook daadwerkelijk bittervoorn zit, is telkens een kwestie van proberen. “Rijdend door de polder pik ik de meest kansrijke plekjes er tegenwoordig vrij snel uit”, aldus Hugo. “Een vlugge test-sessie geeft vervolgens uitsluitsel.”

Vrouwelijke bittervoorns zijn duidelijk herkenbaar aan de legbuis waarmee ze hun kuit afzetten in zoetwatermosselen.

>> BIJVANGSTEN

Hoewel zijn Tanago-materiaal is afgestemd op de bittervoorn, vangt Hugo ook regelmatig andere vissoorten. Vrijwel alle kleine witvissoorten kwamen al eens voorbij, van alver, kolblei, blank- en ruisvoorn, vetje, brasem en winde tot een mini-roofblei. De absolute uitschieter was een winde van 40 centimeter. “Ultralicht materiaal kan heel veel hebben”, stelt Hugo. Maar ook hij kent zijn grenzen. Als hij een vis voorbij ziet zwemmen die écht te groot is – bijvoorbeeld een fikse zeelt of karper – dan haalt hij zijn aas even binnen en laat hij de vis passeren.

>> HUGO OP INSTAGRAM

Op Instagram (@hugooppelaar) deelt Hugo de prachtigste plaatjes van zijn Tanago-visserij op bittervoorn, van zijn zelfgebouwde micromaterialen tot de visjes zelf. Daar heeft hij honderden Japanse volgers die hem al een vracht aan tips voor het Tanago-vissen in Nederland hebben gegeven. Dankzij al die informatie vangt Hugo de bittervoorn inmiddels het hele jaar door. Zelf stuurde hij een van zijn fans als blijk van dank een zelfgebouwd Tanago-hengeltje, dat nu siert de etalage van een Japanse hengelsportzaak siert. Het stokje is niet te koop, maar puur bedoeld als eye candy – net als Hugo's plaatjes op Instagram.

Een haakje nummer 28 gezien
ten opzichte van een 10
eurocent muntstuk

KINDERDROOM

Hugo's liefde voor de bittervoorn stamt uit zijn jonge jaren. "Tijdens de biologieles op de basisschool zag ik een grote poster van een oer-Hollandse boerensloot met bittervoorn-tjes en andere inheemse vissen", legt de geboren Alphenaar uit. "De schoonheid van *Rhodeus amarus* greep me direct en liet me niet meer los." In de winter van 2015 besloot Hugo zich vol op de bittervoorn te storten. "Ik las praktisch alles wat ik erover kon vinden, van de levenscyclus tot hoe je het visje vangt. Zo ontdekte ik dat met name Japanners al tientallen jaren gericht met microscopisch materiaal op bittervoorn vissen. 'Tanago', heet die microstijl daar. De sport is om er totaal gefocust zoveel mogelijk te vangen, tot soms wel honderd in een uur." Het vernuftige materiaal voor Tanago-vissen intrigeerde Hugo als hengelbouwer mateloos. "Omdat ik sowieso graag knutsel, had ik al snel eigenhandig mijn spullen voor deze visserij vervaardigd. De microhaakjes kreeg ik opgestuurd van een Japanse Tanago-visser die ik via Instagram had leren kennen." Toen Hugo in mei 2016 éindelijk zijn eerste bittervoorn ving – het moment dat deze soort volgens de nieuwe Wet natuurbescherming niet meer (strikt) beschermd was – kon hij zijn geluk niet op. "Mijn kinderdroom was uitgekomen."

GO

Nadat de fotograaf het micro-materiaal op de gevoelige plaat heeft vastgelegd, zoekt Hugo voor een laatste bonusvisje zijn plekje aan de sloot weer op. Als een dirigent strekt hij zijn arm zodat hij meer richting het midden van de sloot kan vissen. De wind is voelbaar afgenomen en de lucht warmt op. Met een gelukzalige glimlach sluit Hugo zijn ogen even kort. Niet veel later verdwijnt zijn dobbertje opnieuw onder water. Met de vangst van nog één bittervoorn-tje staat de teller nu op vijf. De spanning glijdt merkbaar van zijn schouders, Hugo heeft weer een missie voltooid. Zijn scherpe humor is ook direct terug. "Wist je dat je het getal vijf in het Japans als 'go' uitspreekt? Dus met deze score mogen we gaan", zegt hij met een knipoog.

>> MATERIALEN

Hugo fabriceert zelf zijn micromateriaal voor het Tanago-vissen op bittervoorn.

Via een ingenieus systeem onthaakt Hugo zijn vangsten snel en gemakkelijk.

Een bescheiden meetplankje voldoet bij deze microvisserij.

De bamboehengel bestaat uit zes ultradunne delen.